

англійської мови або англійської мови для повсякденного спілкування («General English»), що окреслені зарубіжними дослідниками: відповідність змісту специфічним потребам здобувача; відбір лексики, граматики, жанру дискурсу спеціальних текстів, з огляду на професійний складник; вивчення англійської мови за професійним спрямуванням, що вимагає від здобувачів володіння базовими знаннями англійської мови.

Зміст навчання сформований на основі аналізу освітньо-професійних програм, опитування гарантів освітньо-професійних програм, здобувачів, фахівців, працевлагодів, викладачів-предметників і викладачів англійської мови для професійного спілкування; проведенні співбесід та вивченні посадових інструкцій, які окреслені межами спеціалізації.

Отже, з огляду на необхідність подолання суперечності між потребою формування конкурентоспроможних фахівців, які ефективно взаємодіють у міжнародному контексті, та відсутністю необхідного навчально-методичного супроводу навчання англійської мови за професійним спрямуванням, подано авторське бачення стосовно проблеми формування змісту дисципліни. Запропоновано зміст курсу «Іншомовна комунікація педагогів у полікультурному середовищі» для здобувачів другого «магістерського» рівня вищої освіти спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Список використаних джерел

1. Корнеєва З. М. Сучасний стан навчання англійської мови технічного спрямування у закладах вищої освіти. *Іноземні мови*. 2019. № 2. С. 10–17.
2. Мартинюк А. П., Губіна А. М. Організація курсу іноземної мови за професійним спрямуванням у технічному вищому навчальному закладі. *Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету: зб. наук. праць*. Рівне, 2015. Вип. 11 (54). С. 94–97.

БРЕХЛІЙЧУК Б.Б.,
КУЗЬМА-КАЧУР М.І.

Мукачівський державний університет, Україна

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Актуальною проблемою сучасної початкової освіти виступає залучення школяра до наукової діяльності. Для сприяння вирішенню зазначеної проблеми стають в нагоді навчальні проекти. Рання навчальний проект спроможний розкрити дитині шляхи отримання людством наукових знань, показати перспективи розвитку світу в якому особистість перебуває, а також можливість її власного внеску у його розвиток.

Молодші школярі не переобтяжені інформативно, розглядають ситуацію з різних, абсолютно не пов'язаних між собою точок зору, що сприяє формуванню нестандартного та варіативне мислення особистості, а також дає змогу вчителю організувати індивідуальне навчання.

Проектна діяльність молодших школярів з природознавства має свої особливості:

- виключна основа на власний досвід: спостереження за подіями та змінами у навколишньому середовищі;
- поелементність дій: розбиття процесу на елементарні дії зрозумілі дитині;
- детальне відпрацювання кожного етапу проекту;
- індивідуальність роботи: кожний етап має бути засвоєний на практичному рівні кожною дитиною;
- формування вмінь роботи у парі виключно на основі взаємодопомоги, а не взаємозаміни;
- обережна підтримка й постійна зовнішня мотивація пошукової активності;
- розвиток особистісних якостей молодшого школяра;
- навчальні предмети природним чином втрачають свій ізольований характер;
- пізнавальні інтереси виявляються через певні емоції: здивування відкриттям, інтелектуальна радість, очікування нового;
- присутність елемента зацікавлення у такій діяльності є одним із її стимулів;
- помірна складність і посиленість завдань;
- практична значущість результатів: здатність бачити можливість для застосування знань у повсякденному житті.

Навчальне проектування орієнтоване перш за все на самостійну діяльність учнів – індивідуальну, парну або групову, яку учні виконують упродовж визначеного відрізка часу. Технологія проектування передбачає розв'язання учнем або групою учнів якої-небудь проблеми, яка з одного боку, потребує використання різноманітних методів, засобів навчання, а з другого – інтегрування знань, умінь з різних освітніх галузей та творчості. Залучення молодших школярів до проектної роботи сприяє формуванню в них таких компетентностей: уміння працювати в колективі; уміння розділяти відповідальність; аналізувати результати діяльності; відчувати себе членом команди; навички аналітичного погляду на інформацію; здатність до адекватної самооцінки [1].

До проектної діяльності у початковій школі ставляться такі вимоги:

- контроль за виконанням проектних завдань має бути ретельніший (більша кількість консультацій і спостережень за веденням проектної документації), адже теоретичних, практичних знань та вмінь у молодших школярів ще бракує;
- проекти для початкової школи здебільшого мають бути короткотривалими (обдаровані учні, які випереджають у своєму розвитку однолітків, можуть успішно розробляти і довготривалі проекти);
- роботі з усім класом слід віддавати перевагу рольовим, інформаційним, творчим проектам – ці види діяльності завжди цікавили молодших школярів;
- для пошукової діяльності бажано спочатку залучати дітей з підвищеною навчальною мотивацією – їхні дослідження можуть зацікавити інших учнів;
- у ролі перших проектів у початковій школі варто обрати групові. Це надасть можливість диференційовано розподілити проектне завдання: після здійснення проекту кожна дитина вважатиме себе здатною брати участь у його виконанні. Учитель отримає уявлення про можливості кожної дитини (зокрема для пропозицій щодо індивідуальних проектів у подальшому) і виділить лідерів, які зможуть очолити майбутні проектні групи;

– значну увагу необхідно приділяти презентації проектів: запрошувати на неї батьків, учнів інших класів (такий підхід створює мотивацію для подальшої роботи);

– робота над проектами у початкових класах не повинна бути вимушеною, учні мають працювати добровільно.

Так як дослідницька робота над проектом здійснюється в позаурочний час, то вона сприяє залученню батьків до співпраці. А отже, є засобом встановлення тісної співпраці з ними, адже мета у них спільна.

Список використаних джерел

1. Кузьма-Качур М.І. Проектна діяльність в навчально-виховному процесі природознавства / М. Кузьма-Качур // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. – 2014. – Вип. 32. – С. 101-105. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2014_32_37 (дата звернення 08.10.20р.)

БРИЖАК Н.Ю.,

ПАВЛИШИНЕЦЬ Я. М.

Мукачівський державний університет, Україна

ФАХОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЯКІСНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Нові умови існування освітнього середовища, що орієнтують на задоволення запитів конкретних споживачів освітніх послуг, зажадали від педагога підвищення професійної компетентності та індивідуальної мобільності. Зміна освітньої парадигми від традиційної до особистісно - орієнтованої, перехід освіти на державні стандарти вимагають від закладів вищої світи забезпечувати якісну підготовку педагогів, в тому числі і вихователів дітей дошкільного віку, зорієнтоване на формування фахової компетентності.

У дослідженнях Н. Бібік, Т. Байбари, М. Головань, І. Зимної, Л. Карпової, О. Локшиною, В. Лозової, А. Маркової, О. Овчарук, О. Онопрієнко, О. Пометун, О. Савченко, А. Хутірського та багатьох інших науковців сформульовано фундаментальні категорії компетентнісного підходу. Проте питання фахової підготовки та формування особистості фахівця дошкільної галузі розглянуто в працях Л. Артемової, О. Богініч, А. Богущ, Г. Гавриш, Ю. Косенко, О. Кучерявого, Н. Лисенко, Т. Танько.

У світлі оновленого Закону України «Про вищу освіту» (2017), визначено, що компетентність – це динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [4, с. 24].

Учені Н. Бібік, О. Савченко, визначають компетентність у навчанні як «коло питань», у яких людина добре розуміється, які вона набуває не тільки під час вивчення предмета, а й за допомогою засобів неформальної освіти внаслідок впливу середовища» [2, с. 982] і розглядають її, як «особистісну якість, інтегровану здатність особистості, яка охоплює не тільки знання, уміння, навички, а й

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>